

INFORMACIJE O PROJEKTU

INVESTICIJE I ODREĐIVANJE CENA U PREDUZEĆIMA KOJA SE BAVE VODOSNABDEVANJEM I KANALIZACIJOM PROIZVODI I AKTIVNOSTI

DRP, PODUZEĆA KOJA SE BAVE VODOSNABDIJEVANJEM I KANALIZACIJOM I NJIHOVE INVESTICIJE, OPERATIVNI TROŠKOVI I ODREĐIVANJE CIJENA

Smanjenje zagađenja nutrijentima i drugim otrovnim supstancama koje iz naseljenih mesta dospevaju u vodna tela reke Dunav je glavni cilj UNDP-GEF Dunavskog regionalnog projekta (DRP). Smanjenje zagađenja zavisi od kapaciteta opštine ili regije da omogući i plati usluge bezbednog i pouzdanog vodonabdevanja i prikupljanja i tretmana otpadnih voda. Da bi to bilo moguće, DRP je izradio određeni broj korisnih proizvoda i aktivnosti za različite zainteresovane strane u slivu reke Dunava.

KO MOŽE ISKORISTITI PROIZVODE DRP PROJEKTA?

Da li ste odgovorni za procenu rezultata novih investicija u opštinskom ili regionalnom preduzeću koje se bavi vodosnabdevanjem i kanalizacijom (u dalnjem tekstu: preduzeće) u dunavskom slivu? Ili za donošenje odluka o tome da li neku investiciju treba provesti ili ne? Da li ste odgovorni za izradu ili provođenje strategija za smanjenje zagađenja voda koje potiče iz naseljenih mesta u dunavskom slivu? Na državnom ili opštinskom nivou? Ukoliko je odgovor da, onda vam možemo pomoći, a posebno:

- > Direktorima preduzeća
- > Predstavnicima državne vlade odgovornim za izradu i provođenje strategija i zakona koji se odnose na smanjenje zagađenja vode
- > Odgovornim osobama u opštinama
- > NVO-ima koji se bave pitanjima zagađenja voda

KOJI SU TO PROIZVODI I AKTIVNOSTI?

1. IZVJEŠTAJI

Naslov izvještaja br. 1: Procena i strukturisanje cena za pitku i otpadnu vodu i naknada za zagađenje u dunavskom slivu: Knjiga 1.: Pregled predloga i pitanja reformi cena i naknada za zagađenje

Ukratko: Sveobuhvatan pregled stanja po pitanjima vodosnabdevanja i tretmana otpadnih voda u sedam zemalja dunavskog sliva: Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Republici Češkoj, Mađarskoj, Rumuniji i Slovačkoj. Izvještaj daje procenu teorije i prakse kod određivanja cena usluga za pitku i otpadnu vodu i strukturu naknada za zagađenje, kao i predloge reformi preduzeća po pitanju knjigovodstva, finansiranja, upravljanja i institucija. To je jedan vredan priručnik za nosioce izrade strategija, direktore preduzeća, i osobe odgovorne u opštini, a takođe i za sve zainteresovane za to da preduzeće na dobar način pruža svoje usluge i za buduće izazove preduzeća u postizanju sveobuhvatnog smanjenja zagađenja.

Naslov izvještaja br. 2: Procena i strukturisanje cena za pitku i otpadnu vodu i naknada za zagađenje u dunavskom slivu: Knjiga 2.: Specifične okolnosti u svakoj zemlji i predložene reforme tarifa i naknada.

Ukratko: Ova knjiga sastoji se od po tri dokumenta za svaku od sedam zemalja (ukupno 21 dokument), koji obuhvataju sisteme pitkih i otpadnih voda. Na prvom mestu su nacionalni profili koji govore o pravnom, regulacionom, ekonomskom i institucionalnom uređenju sektora, podacima o uslugama za pitku i otpadnu vodu i o onima koji te usluge pružaju, te o ključnim strateškim pitanjima i izazovima sa kojima se sektor za pružanje usluga vezanih za pitke i otpadne vode suočava u svakoj zemlji. U drugom dokumentu prikazana je studija slučaja koja obuhvata određeno preduzeće u svakoj zemlji, uključujući rezultate modeliranja predloga reformi koji odgovaraju tom preduzeću, a uz pomoć ASTEC modela (*vidi u tekstu niže*). Treći dokument je kratak pregled koji se fokusira na najvažnija pitanja o kojima se govorilo u nacionalnom profilu i studiji slučaja.

Izvještaji se mogu pogledati na stranici DRP-a:

http://www.undp-drp.org/drp/activities_1-6_-7_tariffs_and_charges.html

2. ASTEC

ASTEC je model koji se bazira na Excelu, a koji generalno može vršiti analizu međusobnog odnosa između cena usluga preduzeća i investicionih strategija, struktura troškova, ponašanja potrošača i fizičkih uslova. ASTEC se uspješno koristi u mnogim slučajevima kao alat za podršku odlukama, kako bi se testirale nove strukture cena, investicione strategije i korporativne promjene.

Proizvodi vezani za DRP obuhvataju: (1) ASTEC Model, (2) ASTEC Informativni list i (3) ASTEC Uputu za upotrebu.

3. INFORMATIVNI DOKUMENT O PREDLOZIMA REFORMI

Daje „popis“ različitih reformi koje preduzeća mogu primeniti kako bi efikasnije radila, smanjila troškove, poboljšala kvalitetu usluga ili prikupila više prihoda. Njihova primena može povećati kapacitet preduzeća da uspješno provede investicije u tretman otpadnih voda. Uz svaki predlog reformi dat je kratak opis. Detaljan prikaz predloga može se naći u Knjizi 1 Projektnog izveštaja (*vidi gore*).

4. ŠIRENJE INFORMACIJA UNUTAR ZEMLJE I OBUKA

U svakoj zemlji je održano nekoliko radionica u periodu 2004-05. kako bi se prodiskutovali i doradili predlozi reformi i podigla svest o proizvodima i aktivnostima projekta, a posebno o ASTEC modelu. Najmanje jedna radionica je održana u svakoj zemlji – Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Republici Češkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Srbiji i Crnoj Gori te Slovačkoj. Učesnici radionica bili su direktori preduzeća, nosioci izrade strategija i akademici. Trenutačno se za 2006-07. godinu planiraju radionice u svrhu dodatne obuke i širenja informacija na nacionalnom i internacionalnom nivou.

5. INFORMATIVNI DOKUMENT O STUDIJAMA SLUČAJA

Kratke studije slučaja će pokazati kako su provedeni ASTEC i reforme, a što je demonstrirano na dvije projektne lokacije, u Karlovcu – Hrvatska i Pitesti – Rumunija.

6. PRIČA SA LICA MESTA

Iz perspektive direktora jednog preduzeća u Hrvatskoj, ova priča daje osnovu i način smanjenja zagađenja vode iz preduzeća u dunavskom slivu.

7. MEDIJSKA PAŽNJA

Priče vezane za ovu temu objavljene su internacionalnim i nacionalnim medijima uključujući:

- > „Danube Watch“, magazin Međunarodne komisije za zaštitu reke Dunava (ICPDR – International Commission for Protection of the Danube River): *Koliko košta čista voda*
- > „7 dana“, sedmični hrvatski magazin: *Karlovac je najveći hrvatski zagađivač Dunava*
- > „Voda za Horata“ u Bugarskoj. *Dunavski regionalni projekat: Tarife i naknade za pitku i otpadnu vodu*

8. WEB-STRANICA

„Wastewater Tariffs and Charges“ (Cene i naknade za otpadnu vodu) deo na stranici DRP-a u kojem se mogu pronaći kompletni izvještaji:

http://www.undp-drp.org/drp/activities_1-6_-7_tariffs_and_charges.html

KONTAKTI

www.icpdr.org

www.undp-drp.org